

Đề cương bài giảng môn học

KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

TS. Lê Văn Thông

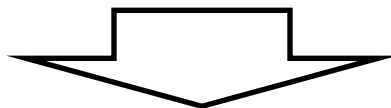
Email: lvthong@vnuhcm.edu.vn

Điện thoại: 0938.07.5555

Chương 5:

KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ CÁC QUAN HỆ LỢI ÍCH KINH TẾ Ở VIỆT NAM

1. KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM
2. HOÀN THIỆN THỂ CHẾ KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM
3. CÁC QUAN HỆ LỢI ÍCH KINH TẾ Ở VIỆT NAM

❖ TÀI LIỆU THAM KHẢO CHỦ YẾU

1. Giáo trình **“Kinh tế chính trị Mác – Lênin”** – giáo trình tập huấn 2019
2. Daron Acemoglu và Jame A. Robinson **“Tại sao các quốc gia thất bại”**, NXB Trẻ 2017.
3. Daniel Yergin và Joseph Stanislaw. **“Những đỉnh cao của chỉ huy”**, NXB Thế giới, 2018.
4. David Shambaugh: **“Tương lai Trung Quốc”**, NXB Hội nhà văn, 2017
5. Đặng Phong: **“Tư duy kinh tế Việt Nam, chặng đường gian nan và ngoạn mục 1975 -1989”**. NXB Tri Thức, 2008.
6. Đảng cộng sản VN: **“Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII”**, NXB CTQG, 2016.
7. Đảng cộng sản VN: **“Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI, VII, VIII, IX, X, XI”**, NXB CTQG, 2016.
8. Đảng cộng sản VN (2017), Nghị quyết số 11 – NQ/TW ngày 3/6/2017 về: **“Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”**.

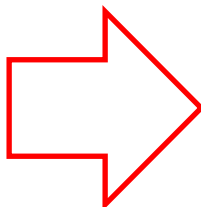
1. KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM

Đại hội VII (2016)

Đại hội XI (2011)

Đại hội X (2006)

Đại hội IX (2001)

**Kinh tế thị trường
định hướng XHCN**

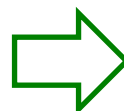

Đại hội VIII (1996)

Đảng rút ra kết luận về mqh giữa SX hàng hóa và CNXH, giữa kế hoạch hóa và thị trường, quyền quản lý NN và quyền K.doanh

Đại hội VII (1991)

Thực hiện nhất quán chính sách kinh tế nhiều thành phần, cơ chế vận hành là cơ chế thị trường, có sự quản lý của Nhà nước bằng pháp luật, kế hoạch, chính sách...

Đại hội VI (1986)

Thừa nhận kinh tế hàng hóa, thừa nhận kinh tế tư nhân, cá thể phát triển một số lĩnh vực nhất định...

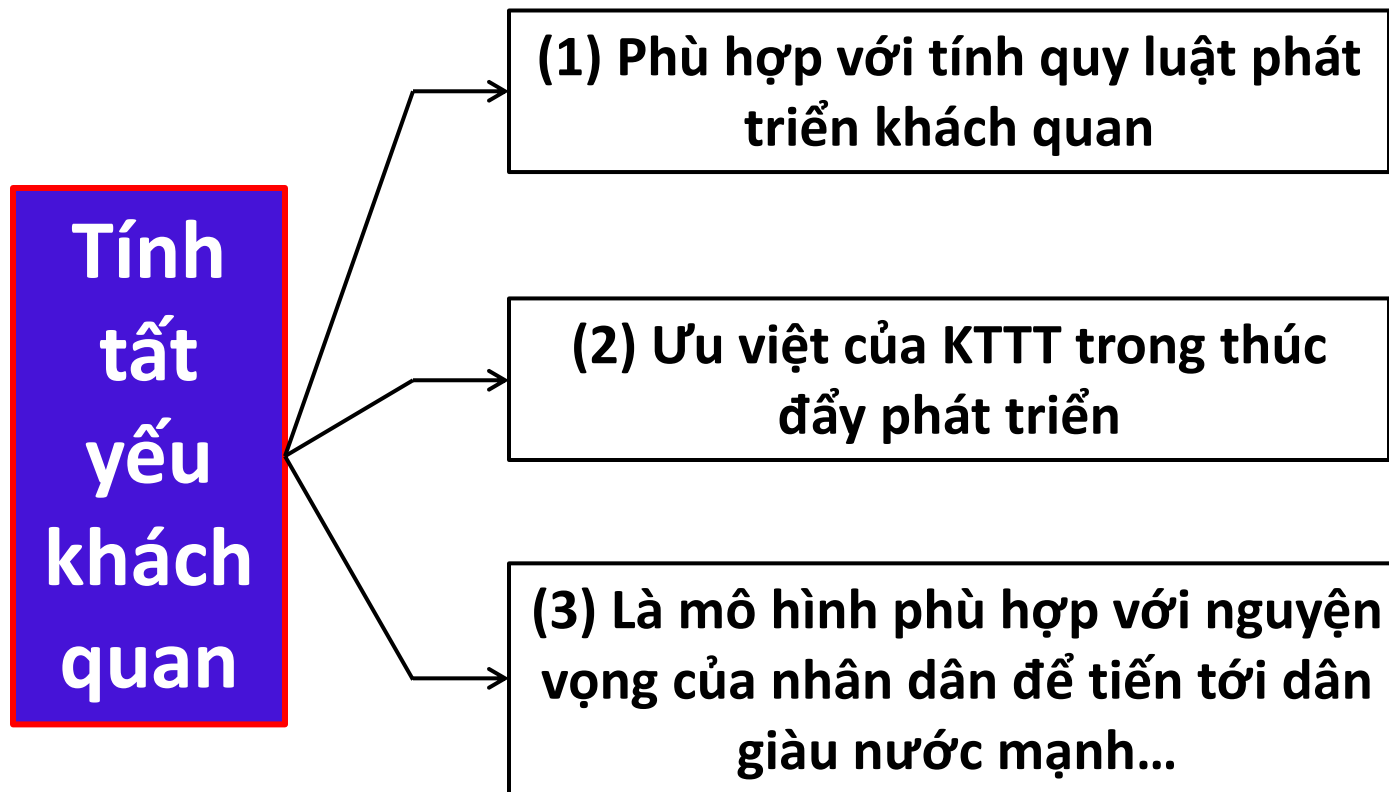
1. KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM

1.1. Khái niệm: “Kinh tế thị trường định hướng XHCN ở VN là nền kinh tế vận hành đầy đủ, đồng bộ theo các quy luật của kinh tế thị trường, đồng thời bảo đảm định hướng XHCN phù hợp với từng giai đoạn phát triển của đất nước. Đó là nền kinh tế hiện đại và hội nhập quốc tế; có sự quản lý của nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa do Đảng cộng sản Việt Nam lãnh đạo, nhằm mục tiêu dân giàu nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” [6;...]

1. KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM

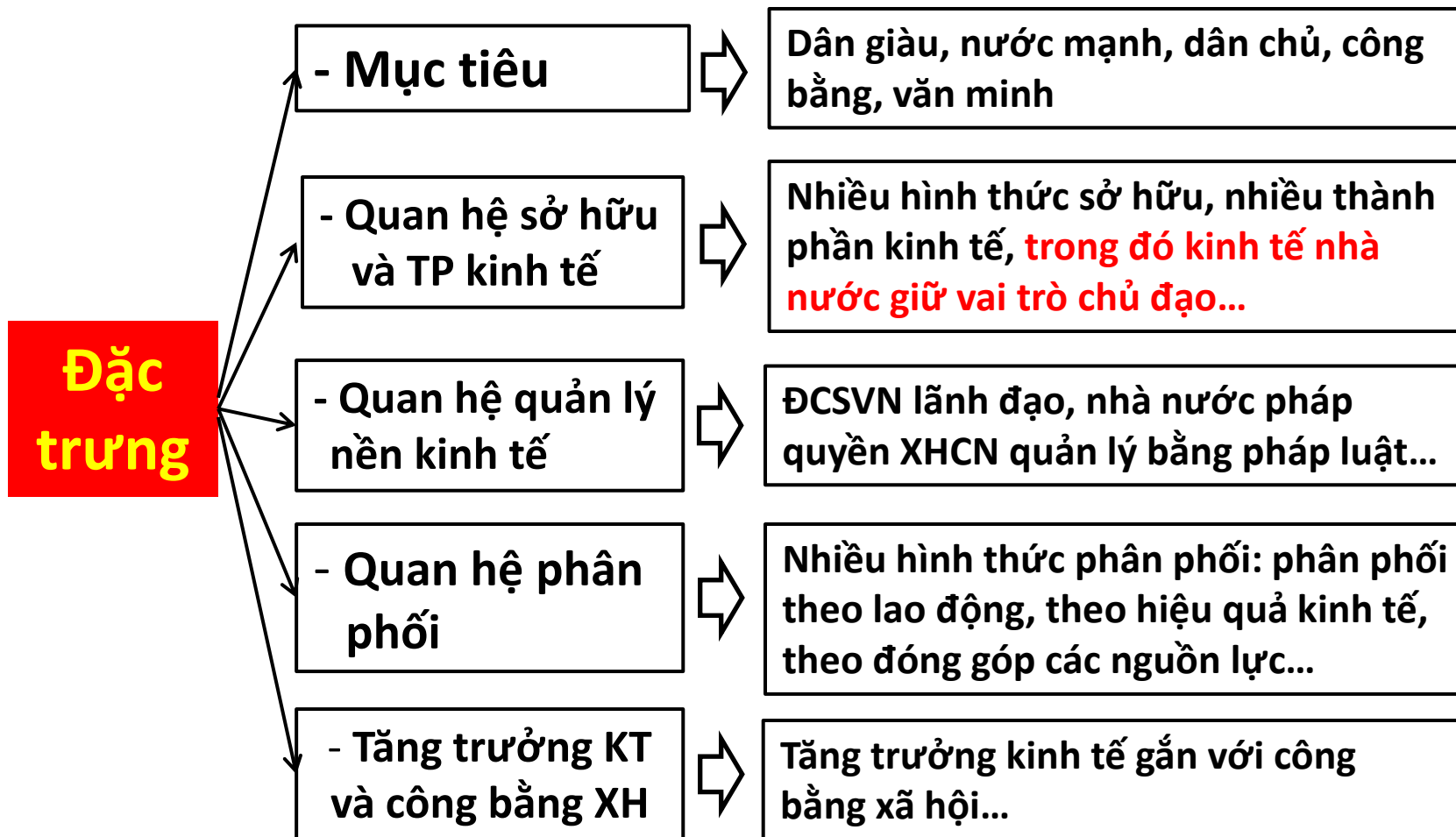
1.2 Tính tất yếu khách quan của việc phát triển KTTT định hướng XHCN.

1. KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VIỆT NAM

1.3. Đặc trưng của kinh tế thị trường định hướng XHCN

2. HOÀN THIỆN THỂ CHẾ KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XHCN Ở VN

2.1. Sự cần thiết phải hoàn thiện thể chế KTTT định hướng XHCN

Thể chế là những quy tắc, luật pháp, bộ máy quản lý và cơ chế vận hành nhằm điều chỉnh các hoạt động của con người trong một chế độ xã hội

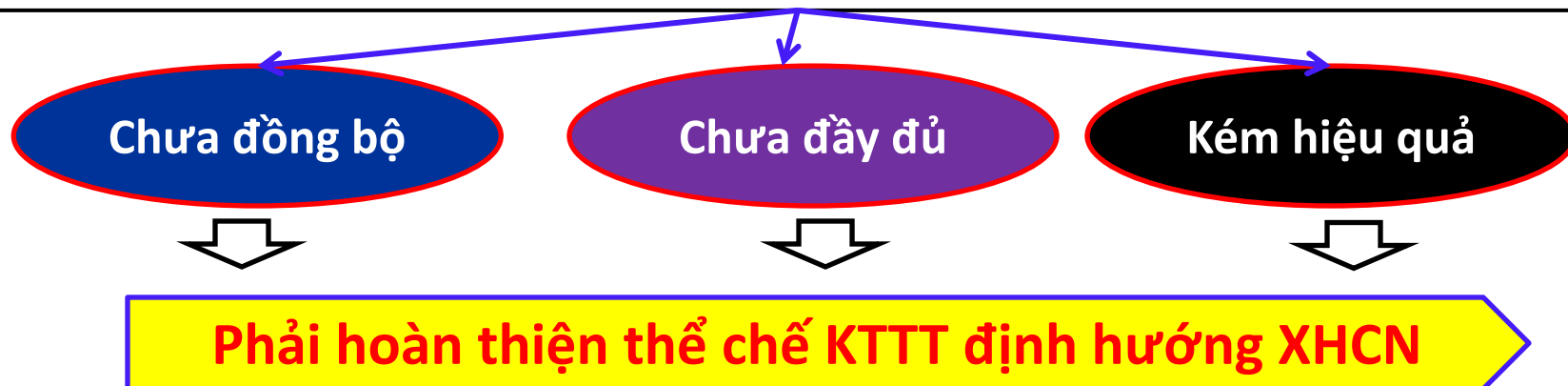
Thể chế kinh tế: là hệ thống quy tắc, luật pháp, bộ máy quản lý và cơ chế vận hành nhằm điều chỉnh hành vi của các chủ thể kinh tế, các hành vi sản xuất kinh doanh và các quan hệ kinh tế

❖ Thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa

Thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN là hệ thống đường lối, chủ trương chiến lược, hệ thống luật pháp, chính sách quy định xác lập cơ chế vận hành, điều chỉnh chức năng, hoạt động, mục tiêu, phương thức hoạt động, các quan hệ lợi ích của các tổ chức, các chủ thể kinh tế nhằm hướng tới xác lập đồng bộ các yếu tố thị trường, các loại thị trường hiện đại theo hướng góp phần thúc đẩy dân giàu, nước mạnh, dân chủ công bằng, văn minh

2.2. Nội dung hoàn thiện thể chế KTTT định hướng XHCN

Nội dung hoàn thiện

- Hoàn thiện thể chế về sở hữu và phát triển các thành phần kinh tế

- Hoàn thiện thể chế để phát triển đồng bộ các yếu tố thị trường và các loại thị trường

- Hoàn thiện thể chế để đảm bảo gắn tăng trưởng kinh tế với bảo đảm tiến bộ và công bằng xã hội

- Hoàn thiện thể chế thúc đẩy hội nhập kinh tế quốc tế

- Hoàn thiện thể chế nâng cao năng lực hệ thống chính trị

3. CÁC QUAN HỆ LỢI ÍCH KINH TẾ Ở VIỆT NAM

3.1. Lợi ích kinh tế và quan hệ lợi ích kinh tế

Lợi ích là sự thỏa mãn nhu cầu của con người mà sự thỏa mãn nhu cầu này phải được nhận thức và đặt trong mối quan hệ xã hội ứng với trình độ phát triển nhất định của nền sản xuất xã hội đó

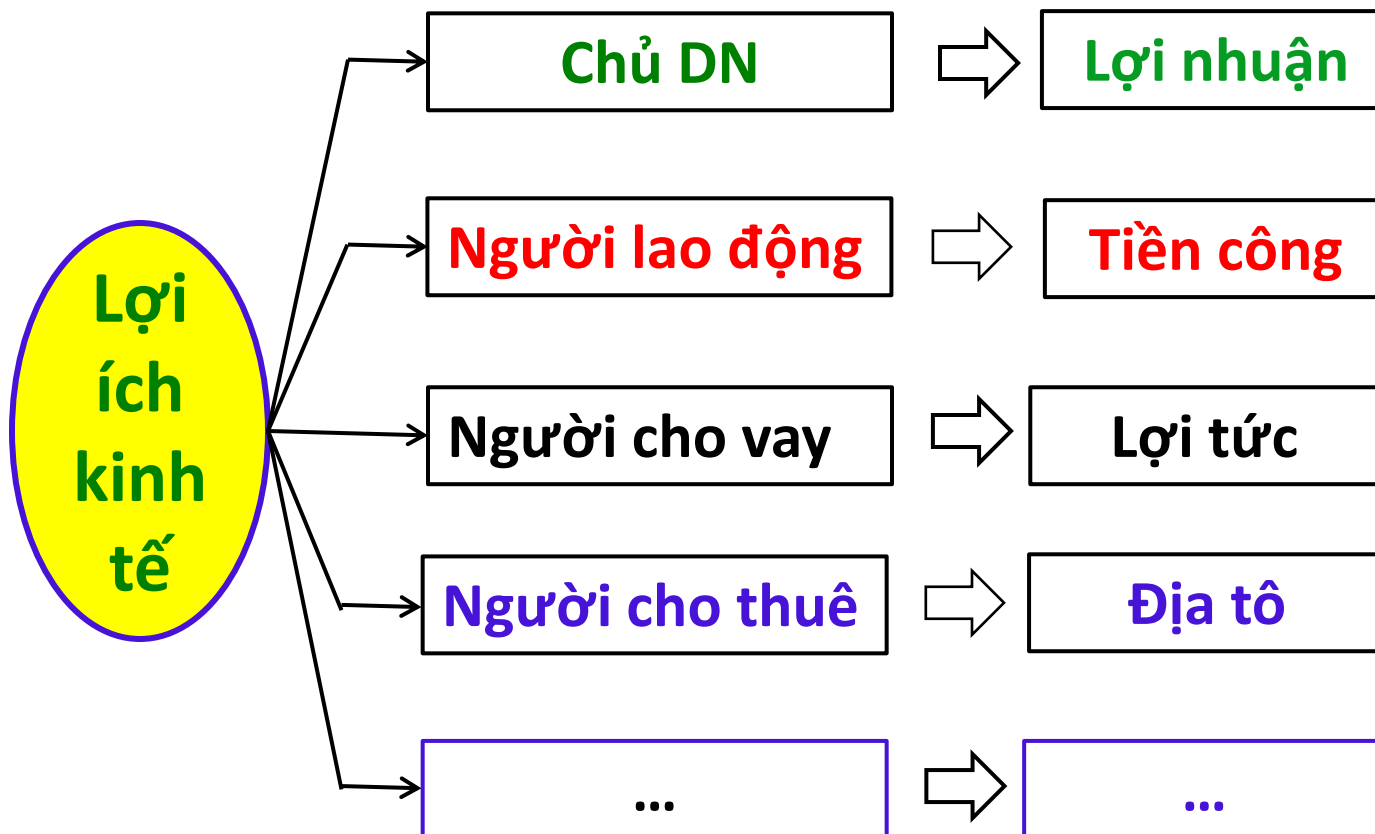
3.1.1. Lợi ích kinh tế là lợi ích vật chất

Về bản chất: lợi ích kinh tế phản ánh mục đích và động cơ của các quan hệ giữa các chủ thể trong nền sản xuất xã hội

❖ Biểu hiện của lợi ích kinh tế

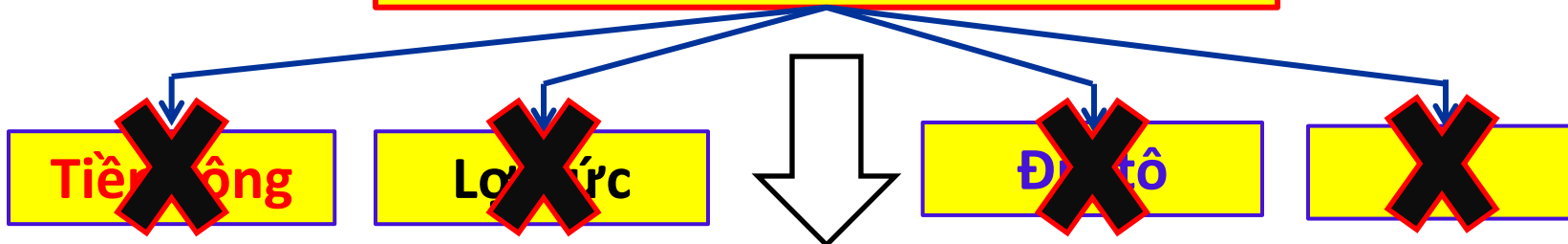
❖ Vai trò của lợi ích kinh tế đối với các chủ thể kinh tế xã hội

Lợi ích kinh tế là động lực trực tiếp của các chủ thể và hoạt động kinh tế xã hội

Lợi ích kinh tế là cơ sở để thúc đẩy sự phát triển các lợi ích khác

LỢI ÍCH KINH TẾ TRONG THỜI KỲ KINH TẾ KẾ HOẠCH HÓA TẬP TRUNG

PHÂN PHỐI SẢN PHẨM CÀO BẰNG

Triệt tiêu động lực phát triển

3.1.2. Quan hệ lợi ích kinh tế

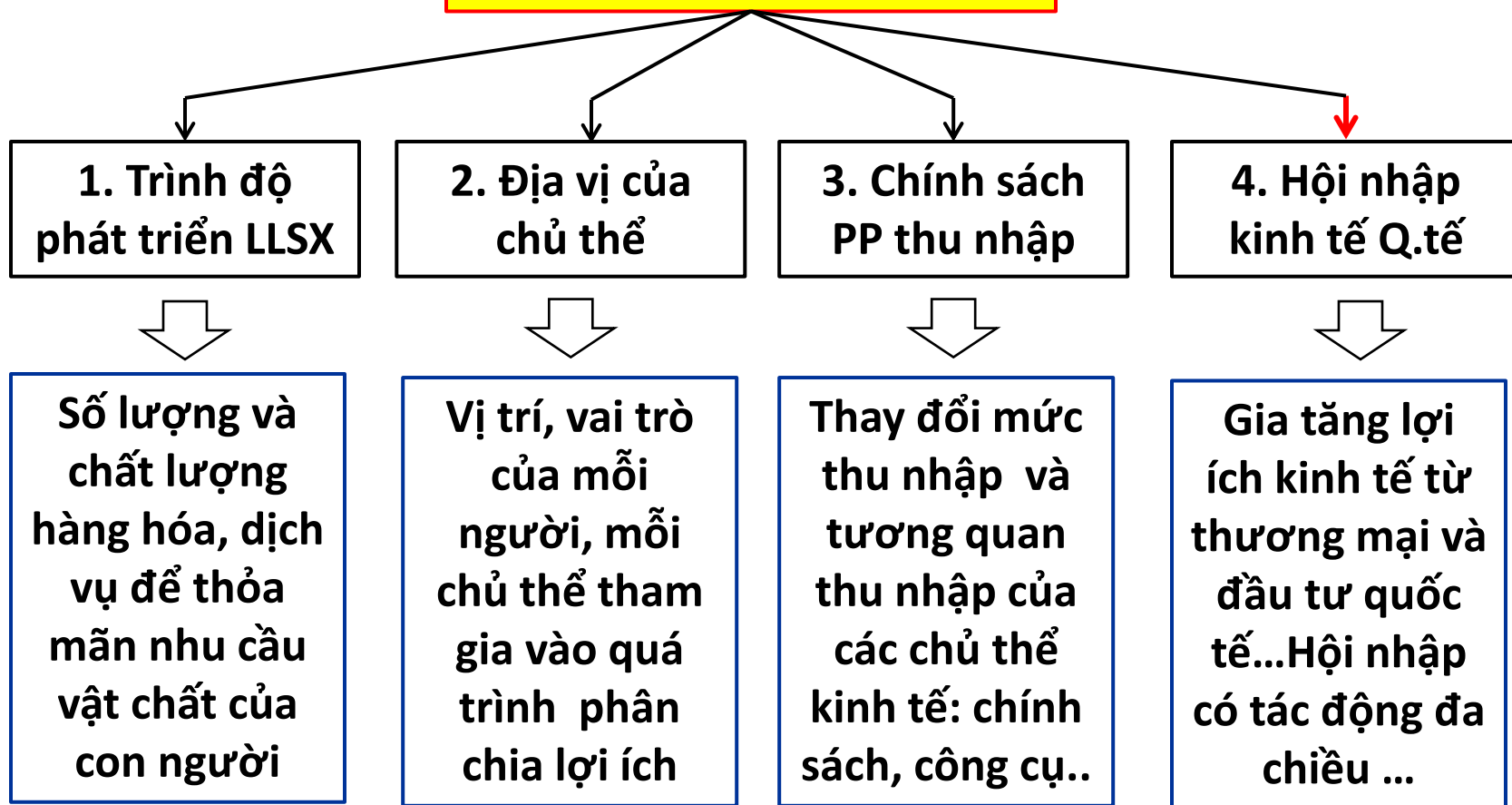
Quan hệ lợi ích kinh tế là sự **thiết lập những tương tác giữa con người với con người**, giữa các cộng đồng người, giữa các tổ chức kinh tế, giữa các bộ phận hợp thành nền kinh tế, giữa con người với tổ chức kinh tế, giữa quốc gia với phần còn lại của thế giới **nhằm mục tiêu xác lập các lợi ích kinh tế** trong mối liên hệ với trình độ phát triển của LLSX và kiến trúc thượng tầng tương ứng với một giai đoạn phát triển xã hội nhất định.

3.1.2. Quan hệ lợi ích kinh tế

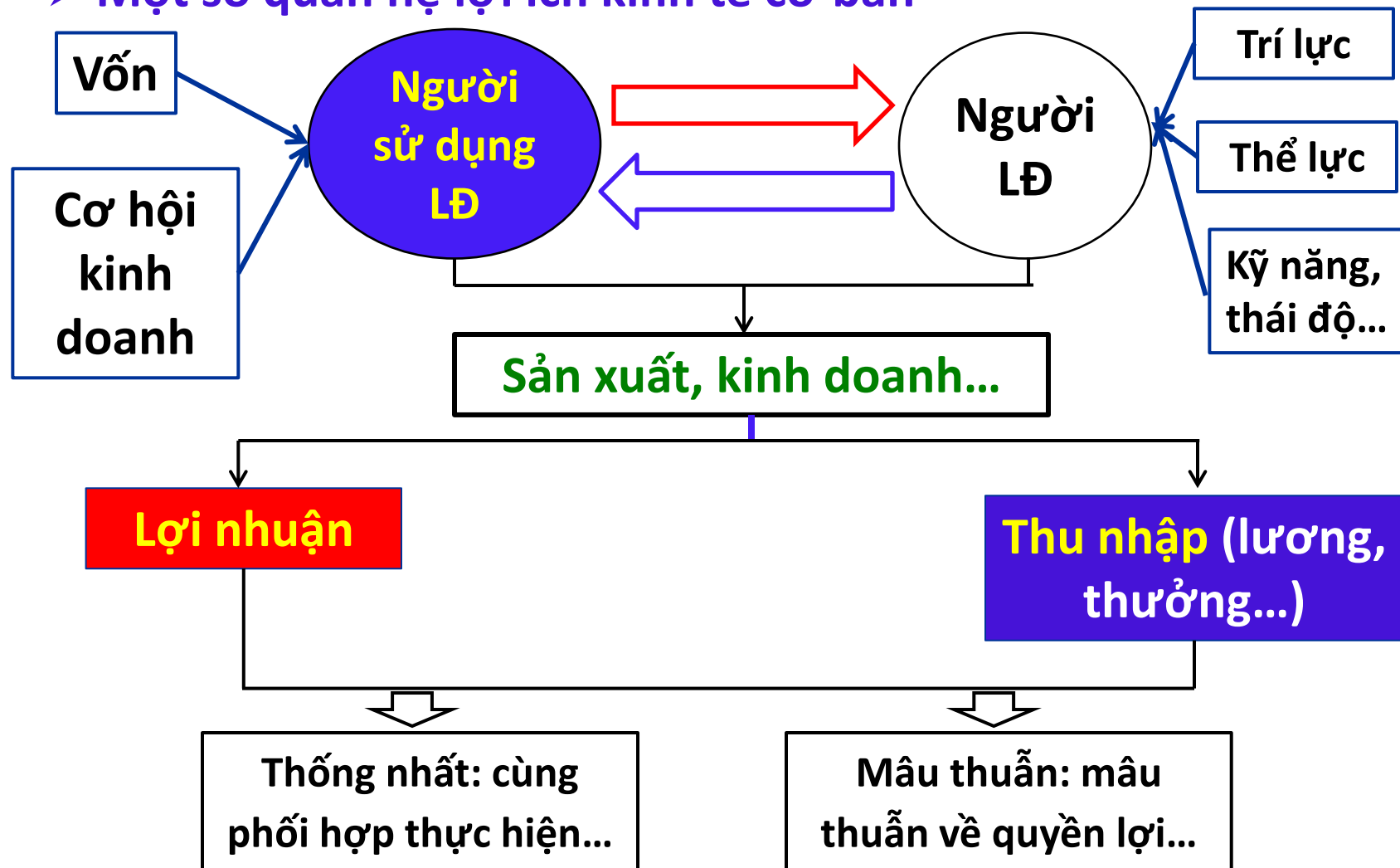
Các nhân tố ảnh hưởng

3.1.2. Quan hệ lợi ích kinh tế

➤ Một số quan hệ lợi ích kinh tế cơ bản

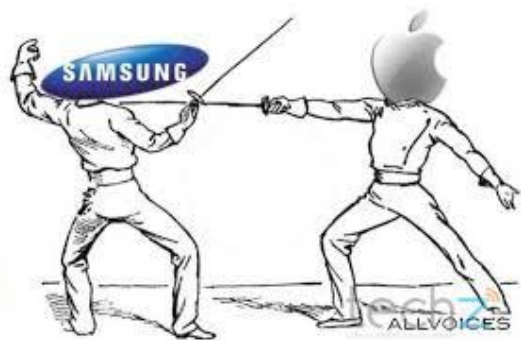
➤ Một số quan hệ lợi ích kinh tế cơ bản

Người sử dụng lao động

Cạnh tranh

Hợp tác

Người sử dụng lao động

Thống nhất

Đối tác
Đối thủ

Mâu thuẫn

➤ Một số quan hệ lợi ích kinh tế cơ bản

Người
lao động

Cạnh tranh

Hợp tác

Người
lao động

Thống nhất

ĐỐI TÁC

ĐỐI THỦ

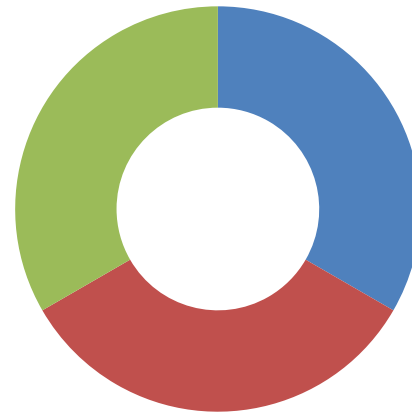

Mâu thuẫn

➤ Một số quan hệ lợi ích kinh tế cơ bản

- Lợi ích cá nhân
- Lợi ích nhóm
- Lợi ích xã hội

Lợi ích cá nhân ↑ - Lợi ích nhóm ↑ - Lợi ích xã hội ↑

Lợi ích cá nhân ↑ - Lợi ích nhóm ↑ - Lợi ích xã hội ↓

Lợi ích cá nhân ↓ - Lợi ích nhóm ↑ - Lợi ích xã hội ↓

❖ Phương thức thực hiện lợi ích kinh tế

Hai phương thức thực hiện
lợi ích kinh tế

**Theo nguyên
tắc thị trường**

Tài năng

Đóng góp
nguồn lực

Công sức...

**Theo chính sách NN và
vai trò các tổ chức XH**

Chính
sách:
thuế, trợ
cấp...

Các tổ
chức XH:
hỗ trợ, từ
thiện...

3.2. Vai trò của nhà nước trong đảm bảo hài hòa các quan hệ lợi ích

